Nr. 202 (1279). Cena 40 mk. Włocławek, środa dnia 6 września 1922 r. Rok V.

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata: na miejscu mk. 900.—, na prow. mk. 1.200. Za odnoszenie do domu dolicza się 300 mk.
Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 200 mk., druga i trzecia 150 mk. czwarta 8-łamowa 60 mk. Ogł. drobne po 20 m. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. Najmn. ogł. 200 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

Bankructwo socjalizmu.

P. L. Brun pisze w Kurjerze Warszawskim:

Kiedy w r. 1907 nieboszczyk Jaures w izbie francuskiej perorował o ponętach ustroju socjalistycznego, stary Clemenceau, ówczesny premjer przerwał mu suchą uwagą:

— Przedstaw nam pan szczegółowy projekt nowego ustroju, to pomówimy o tem.

Jaures nie przedstawił jakoś planu socjalizacji świata, ale przyszła wojna z korowodem nieszczęść, przesileń i rewolucji i pokazała, jak wygląda taki czerwony raj na ziemi. Olbrzymie cielsko Rosji nadało się wybornie do sensacyjnego pokazu. W Rosji bowiem kultura burżuazyjna i liberalna prawie nie istniała, mieszczaństwo nie posiadało własnej ideologji, poczucie narodowe było nikłe, zmysł państwowy istniał tylko w kołach rządzącej biurokracji, a młodzież i inteligencja krzewiły właśnie idee rewolucyjne. Wodzowie socjalizmu rosyjskiego, z uporem i fanatyzmem mnichów średniowiecznych, opracowali do najdrobniejszych szczegółów plan przewrotu i zasady nowego ustroju. Mieli zresztą niewielki opór do przełamania, bo starszy cienki pokost kultury burżuazyjnej z oblicza Rosji, mogli na zniwelowanej powierzchni budować „nowy świat"...

I zbudowali. Po czterech latach nowej ery, Rosja stała się trupem, który zaduchem rozkładu i śmierci zaraża sąsiednie kraje. Zamiast szczęścia, postępu i obfitości — nędza, głód i ludożerstwo. Wreszcie sami czerwoni carowie zaczęli cofać się z przerażeniem na widok własnego dzieła. Teraz miotają się gorączkowo, szukając ratunku u burżuazyjnych rządów, żebrzą pomocy bankierów i fabrykantów Zachodu i wystawiają na sprzedaż całą Rosję.

×

— To wszystko prawda! — wołają socjaliści — ale to nie socjalizm sprawił, lecz komunizm.

Płonny wykręt! Czemże jest komunizm, jeśli nie urzeczywistnieniem socjalizmu, w których osnowie legł przecież „Manifest komunistyczny" Karola Marksa? Lenin był zawsze prawowiernym marksistą. Wywołał on w r. 1903 rozłam w łonie rosyjskiej socjaldemokracji i stanął na czele większości (bolszińtswo), aby oczyścić rewolucyjną naukę Marksa od wszelkich naleciałości oportunizmu i rewizjonizmu. Udało mu się to w zupełności. Dorwawszy się do władzy w r. 1917, stronnictwo bolszewickie pośpieszyło urzeczywistnić nakazy Marksa: obaliło własność, renty, hipoteki, skonfiskowało kapitały, upaństwowiło przemysł i handel, wytępiło burżuazję, starło na miał inteligencję i wprowadziło dyktaturę proletarjatu. Rezultat: doszczętny upadek przemysłu, zanik handlu na rzecz dzikiej spekulacji, powszechne zubożenie (prócz garści paskarzy), brud, smród, nędza, ciemnota, rozbestwione chamstwo, krwawy szał czrezwyczajek i 30 miljonów istot, skazanych na śmierć głodową...

Tak wygląda bilans — zresztą niezupełny — pierwszej rewolucji społecznej, wykonanej ściśle według przepisów Marksa i Lassalla.

×

Wschodnio - europejskie doświadczenie bolszewickie uzupełnia się i potwierdza szeregiem pomniejszych eksperymentów, dokonanych w niektórych państwach Europy środkowej, gdzie po wstrząsach wojennych doszli do władzy socjaliści albo ich sympatycy. Nie trzeba bowiem zapominać, że obok socjalistycznej Rosji ludzkość została uszczęśliwiona socjalistycznemi Niemcami i socjalistyczną Austrją. A i w Polsce odrodzonej nie brak było eksperymentów socjalistycznych. W prawdzie niema tam bolszewizmu w całkowitej postaci, lecz jest pół- i ćwierć - bolszewizmu. W każdym razie wyżej wymienione kraje stoją pod znakiem eksperymentów wybitnie socjalistycznych i ponoszą ich skutki. A skutki te są wszędzie jednakowe: drożyzna, spekulacja, ciągła zniżka waluty, nierόbstwo zanik pracy i inicjatywy twórczej, demoralizacja mas ludowych i rosnący decyfit. W perspektywie — bankructwo i żebranie o pomoc miljarderów Europy zachodniej i Ameryki, czyli, innemi słowy, wspomniane państwa środkowo europejskie znajdują się w połowie pochyłonej równi, po której stoczyła się czerwona bolszewicka Rosja.

×

Powie kto może, że staczanie się niektórych państw w otchłań bankructwa przypisać należy nie socjalnym eksperymentom, lecz przegranej wojnie? Na to odpowiem, że Węgry przegrały wojnę i uległy srogiej amputacji, a jednak nie bankrutują i nie potrzebują żebrać pomocy, bo umiały zdusić w czas czerwoną hydrę i dziś figurują w rzędzie państw może »reakcyjnych«, lecz zdrowych. Natomiast Polska, która wojny przecież chyba nie przegrała i rozporządza nadto wielkim zasobem bogactw naturalnych, znajduje się, mimo to na pochyłej równi drożyzny, spekulacji, spadku waluty, zaniku pracy twórczej i grożącego bankructwa. Jednakowe przyczyny wywołują te same skutki; różnica polega jedynie na rozmaitem dozowaniu trujących toksyn socjalistycznych i na różnej odporności poszczególnych organizmów społecznych.

×

Warto zwrócić wreszcie uwagę, że cztery lata po skończonej wojnie, świat nie dzieli się już na państwa zwycięskie lub pobite, lecz na »reakcyjne« i »socjalistyczne«, poczem pierwsze mają się dobrze, a ostatnie— bankrutują. Zbankrutowała Rosja, Ukraina i inne kraje, wchodzące do federacji sowietów; bankrutuje Austrja, a nieświetnie prosperują Niemcy i Polska. Natomiast kwitną burżuazyjne St. Zjednoczone, odradza się Francja, mimo straszliwych strat i spustoszeń, trzymają się dzielnie Węgry rosną nawskroś burżuazyjne i przemysłowe Czechy, odpornie i krzepko stoją Wielka Brytanja, Japonja i Włochy, a dobrobytem, kulturą chlubią się pomniejsze monarchje; Belgia, Holandja, Dania, Szwecja, Norwegja.

Stosując do tych państw sprawdzian gospodarczy dojdziemy inną drogą do tego samego wyniku, a mianowicie, że kraje, w których socjaliści dorwali się do władzy, nie mogą się same rządzić i utrzymać przy życiu i stają się ciężarem dla innych społeczeństw oraz pośmiewiskiem i postrachem dla świata.

Bank Spółdzielczy Związku Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie z odpowiedzialnością udziałami.

Izba Handlowo-Przemysłowa Związku Oficerów Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie powołuje do życia Bank Związku, zadaniem którego jest podnoszenie sprawności gospodarczej swego środowiska przez zbieranie oszczędności oficerskich, przyjmowanie kapitałów osób prywatnych i prawnych na oprocentowanie, finansowanie całego szeregu przedsiębiorstw powołanych do życia przez Izbę oraz udzielanie swym członkom krótkoterminowych pożyczek. Udziałowcem banku może zostać tylko członek Związku. Oficerowie rezerwy, którzy jeszcze do Związku nie należą, mogą jednocześnie przy wpłacaniu udziału do banku zapisać się do Związku. Oficerowie zawodowi mogą również, w myśl statutu Związku, zostać członkami Związku.

Udział banku wynosi 50.000 mk. plus 5.000 mk. na koszty organizacji. Udział może być wpłacony również i ratami po 5.000 mk. miesięcznie. Członkowie wpłacający udział jednorazowo, otrzymują większe korzyści. Wpis do Związku wynosi 1.000 mk. plus po 250 mk. składek miesięcznych. Do chwili otrzymania od władz wojskowych odpowiedniego lokalu dla Związku zapisy do banku i wpłaty przyjmować będzie: Biuro organizacyjne Banku w lokalu »Centrali Handlowej Powiatu Warszawskiego, Spółka Akcyjna«, Długa 50 (pasaż Simonsa, III brama, III piętro w godz. od 10—3 w dzień i prezes Zarządu Banku p. Stefan Krzaczyński w lokalu swym, Senatorska 22/43, lewa oficyna, I piętro, telefon 168-74, w godz. od 6—8 po południu. Udziały można również przesyłać ze wszystkich oddziałów pocztowych w Polsce dla P. K. O. w Warszawie (Pocztowa Kasa Oszczędności(na rk. banku № 52-25.

Na walnem zgromadzeniu założycieli powołani zostali: do Rady Nadzorczej; pp. Marjan Józefowicz, Mieczysław Grzybowski, Klemens Starzyński, Władysław Dunin-Wąsowicz, Mieczysław Lisiewicz, Eugenjusz Pietrzykowski i Aleksander Freyd, z prawem kooptacji; do Zarządu: pp. Stefan Krzaczyński (prezes), Henryk Bigoszt (wiceprezes), Władysław Podlewski (sekretarz), Władysław Michalski, Leopold Piątkowski i Stefan Orzechowski.

Tymczasowy adres dla listów Stefan Krzaczyński, Warszawa, skrzynka pocztowa № 33.

Adres dla depesz: »Zorpolbank Warszawa«.

Na uroczystość Kopernikowską.

Na skutek wzmianki naszej o uroczystości Kopernikowskiej, przypadającej w roku przyszłym, otrzymujemy od niżej podpisanego czytelnika Słowa opis, jako od naocznego świadka, 400-ej rocznicy Kopernikowskiej obchodzonej przed laty 50 w Kaliszu. Ponieważ po Toruniu i Krakowie Włocławek w pierwszym rzędzie powinien się zająć uczczeniem Kopernika, przeto podajemy ten opis w tej myśli, aby pobudził kogo należy do zajęcia się organizacją i powołania do życia Komitetu Uroczystości Kopernikowskich.

Roku 1873 d. 19 m. lutego w Polsce była obchodzona 400 letnia rocznica urodzin Mikołaja Kopernika.

Moskale, którzy gardzili i poniewierali to wszystko, co polskie, którzy nie pozwalali na obchody pamiątek narodowych, musieli się upokorzyć przed nauką, ustąpić z swego rygoryzmu i pozwolić na obchód tej jedynej, za mej bytności w gimnazjum, uroczystości. Dziś moja głowa przy-

Podziękowanie.

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią przysługę kochanej córce naszej

ś. p. Kazimierze Gałdzińskiej

ucz. 6 kl. gimn. p. Aspis,

a w szczególności pref. ks. Krauzemu, komend. harc. ks. Bogdańskiemu, ks. proboszczowi Straszewskiemu, przełożonej p. Aspis, wychowawczyni p. Gierzkowskiej, całemu ciału nauczycielskiemu tegoż gimn., hufcom harcerskim i robotnikom trzech fabryk fajansowych, którzy nam przyszli z pomocą materjalną,

składa serdeczne Bóg zapłać

Rodzina

pruszona siwizną, a wtedy byłem małym studencikiem, ale, co się zatrzymało w pamięci, opowiem.

Do obchodu tej uroczystości w Kaliszu, nie wiem dlaczego, nie kollegiata, lecz kościół św. Mikołaja został obrany. Cały też kościoł wewnątrz został wspaniale zielenią przybrany. Na łuku kościoła był zawieszony portret z podpisem Mikołaj Kopernik. A pod nim na szerokiej wstędze, łatwo czytelny, bo wielkiemi literami napisany dwuwiersz:

„Wstrzymał słońce, ruszył ziemię
Polskie go wydało plemię!.

Te słowa, których znaczenia należycie nie pojmowałem, dziwnie wryły się w moją chłopięcą pamięć. Często też później je sobie powtarzałem bo mnie i zaciekawiały i niepokoiły. Ołtarz główny wprost tonął w powodzi zieleni i światła. Ale nic dziwnego, bo duma i chluba polaków to nakazywała.

W obszernem prezbyterjum kościoła były zebrane stowarzyszenia i dykasterje urzędnicze w mundurach g[…]owych, mając na czele Towarzystwo kredytowe ziemskie w mundurach obywatelskich złotem przepięknie wyszywanych

W nawie kościoła były ustawione cechy rzemieślnicze, które wzięły udział w tem wspaniałem nabożeństwie.

Profesorowie gimnazjalni, z wyjątkiem inspektora i dwóch profesorów moskali, wszyscy się stawili. My studenci, w parach jak zwykle, w oznaczonej godzinie radzi bo lekcji w tym dniu nie było udaliśmy się na nabożeństwo.

W kościele panował ścisk, bo wiernych na nabożeństwo tak obficie się zebrało, że tłumy narodu musiały pozostać przed kościołem na cmentarzu.

Nabożeństwo, z braku biskupa w Kaliszu, pontyfikalnie, zatem z pastoratem i mitrą celebrował, specjalnie zaproszony na ten dzień, otoczony liczną gromadą kapłanów, drżący i trzęsący się z starości, ostatni infułat z Chodcza ks. Lipski. Słabym też i ledwo dosłyszalnym głosem były przez niego wykonane pienia przy ołtarzu.

Po skończonem nabożeństwie nam sztubakom, albo szczygłom, albo scyzorykom, jak wówczas gimnazistów, przezywano, ks. prefekt i profesor języka polskiego Giller o Koperniku wiadomości zamiast lekcji udzielili. Szczególniej wbijali w łepetyny nasze oburzenie swoje, że Kopernika wówczas gwałtem niemcem ogłaszano.

Poznań na tę 400-letnią pamiątkę kazał wybić pamiątkowy medal. Od lat mych chłopięcych posiadałem jeden taki egzemplarz, który z czasem złożyłem do muzeum seminaryjskiego w Włocławku. Tam można go oglądać.

Ks. M. Chytrzyński, prepozyt izbicki.

Płaćmy daninę!

Moje myśli.

Pani Zdzisławie Zarembie z Cieleckich Jaraczewskiej.

.....I nadejdzie czas, kiedy dusze nasze z pośrednictwa zmysłów poznają się wzajemnie... Z cielesnej powłoki oswobodzą się one i wnijdą do poznania naszego ciepło i kryształnie bez surowizny wszelakiej ziemskości..... a słowo, ów porozumiewawczy dla ludzi przewodnik, nie jest najświetniejszą ilustracją duszy. Wargi ust naszych, jeno mogą przedstawić duszę, bo — skoro coś zaprawdę wielkiego powiedzieć mamy — natenczas milczą usta nasze..... Są bowiem uroczyste momenty życia, ciche i bezszelestne chwile w miłości, które słów nie znoszą. Wtety dusza mówi z duszą tylko, na onczas bezwymowność jeno jest dziełem zbożności... Noc cicha, marząca, w księżyca poświacie przemawia niekiedy piękniej i wznioślej niźli najprymitywniejszych słów kaskada.....

Treścią mego świata, jest jedna wielka, wspólna, kojarząca wszystko dusza, a życie i mądrość onej duszy to — przeczucie...

Ludzie, którzy mówią dużo — zwykle mało czują, bo prawdziwie wielkie dzieło powstaje jedynie w chwili największego nastroju ludzkiej psychy, a słońce, księżyc, gwiazdy, drzewa i kwiaty — współczują nawet, jeśli serce ludzkie doznaje bólu.....

— — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — —

.....a miłość..... wyzbywa się swojej arystokratycznej wyłączności — jest najściślej związana z całokształtem nowoczesnego życia, jego walk, wysiłków, ambicji, której godłem staje się symboliczny skrót całego tego zmagania — pieniądz!

Miłość aż nazbyt często z celu staje się środkiem. Zdolność do prawdziwej bezwzględnej miłości — to GENJUSZ serca, który jest równie rzadkim jak wszelki inny genjusz, a to, co ma w świecie mianem miłości, ten genjusz serca — jest to tylko gruby i mniej lub więcej zanieczyszczony aljaż. To jest gra trzech uczuć: zmysłów, próżności i pieniądza, występujących we wszystkich możebnych kombinacjach, a jeżeli wykwitnie prawdziwy kwiat miłości, to tylko u ludzi, którzy posiadają ten genjusz!...

Roman Grudziński.

Włocławek, we wrześniu.

Z Kowala.

Akcja przedwyborcza do Sejmu i Senatu na terenie naszym zaczęła się znamiennym choć napozór małym faktem. Podczas wyboru Komisji Wyborczej przez Radę Miejską w Kowalu radni-polacy jak jeden głosowali solidarnie, skutkiem czego do Komisji Wyborczej wybrano samych polaków. Nie podobało się to naturalnie żydom, gdyż jeden z nich, ławnik Ickowicz, użył aż podstępu, chcąc sfałszować głosowanie przez podsunięcie dwóch kartek zamiast jednej; w porę jednak zauważono to i niedopuszczono do podeptania woli większości. Jeden z radnych-polaków zażądał, aby podstęp ten napiętnowany był w protokóle posiedzenia Rady Miejskiej, jednakże, widocznie przez lekkomyślność, nie uczyniono tego. Dlaczego? czy uważamy, że żydzi zasługują na jakieś względy?

Mamy więc już przedznak tego, co żydzi zamierzaja podczas wyborów do Sejmu i Senatu uczynić. Nie będą wahali się używać wszelkich środków, właściwych czy niewłaściwych, aby tylko osłabiać i poniżać powagę wyborów. My jednak nie lękamy się tego. Uważając żydów i związaną z niemi spółkę lewicową za wrogów Państwa i Narodu naszego, dążyć będziemy właściwęmi środkami do unieszkodliwienia tych pijawek i pasożytów żywego ciała Narodu.

Powyższy więc fakt, jako wyraźne nadużycie prawa i sprawiedliwości, podajemy do wiadomości odnośnych czynników i opinji publicznej. *Iks.*

Ordynacja wyborcza do Sejmu.

Prawo wybierania.

Prawo wybierania posłów do Sejmu przysługuje w myśl art. 1 ustawy każdemu bez różnicy płci obywatelowi Państwa Polskiego, wyjąwszy wojskowych w służbie czynnej, który w dniu ogłoszenia wyborów ukończył 21 lat. Prawo to przysługuje każdemu obywatelowi tylko osobiście i może być wykonane raz jeden wyłącznie w tym okregu wyborczym, w którym wyborca zamieszkuje przynajmniej od przedednia ogłoszenia wyborów w Dzienniku Ustaw.

Pozbawieni są prawa wyborczego: niewłasnowolni, upadli dłużnicy, pozbawieni władzy ojcowskiej lub rodzicielskiej skazani wyrokiem sądowym wogóle i za wyczerpująco wymienione w art. 3 ustawy przestępstwa.

Prawo wybieralności.

Prawo wybieralności do Sejmu przysługuje wszystkim obywatelom Rzplitej, niezależnie od miejsca zamieszkania, którzy do dnia ogłoszenia wyborów ukończyli 25 lat. Urzędnicy państwowi i sędziowie nie mogą być wybierani w tych okręgach, w których pełnią służbę. Nie dotyczy to jednakże urzędników, pełniących służbę przy władzach centralnych.

Liczba posłów i okręgi wyborcze.

Z całego obszaru Państwa wybiera się do Sejmu 444 posłów. Jeżeli liczbę ludności Rzeczypospolitej Polskiej według danych ostatniego spisu przyjąć na 26,911,027 (z Górnym Śląskiem i Wileńszczyzną), to jeden poseł przypadnie na 60,610 mieszkańców. 372 posłów wybiera się bezpośrednio z list, wystawionych w okręgach wyborczych, 72 posłów przypada na listy państwowe, t. j. na listy, obejmujące cały obszar Państwa.

W celu przeprowadzenia wyborów dzieli się Państwo na 64 okręgi wyborcze. Na każdy okręg, podzielony na obwody głosowania w celu technicznego przeprowadzenia głosowania, przypada 3 do 10 posłów, na miasto Warszawę zaś, jako na odrębny okrąg — 13 posłów.

Komisje Wyborcze.

Dla przeprowadzenia wyborów będą ustanowione:

1) Państwowa Komisja Wyborcza, składająca się z Generalnego Komisarza Wyborczego (przewodniczącego), mianowanego przez Prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek Prezesa Rady Ministrów. z pośród trzech kandydatów, przedstawionych przez zebranie Prezesów Sądu Najwyższego, oraz 8 członków, przedstawionych Generalnemu Komisarzowi Wyborczemu przez osiem najliczniejszych klubów poselskich ustępującego Sejmu;

2) Okręgowe Komisje Wyborcze, składające się z sędziego (przewodniczącego), mianowanego przez Gen. Komisarza Wyb. na wniosek odnośnego prezesa sądu apelacyjnego, oraz 5 członków, z których jednego mianuje odnośny wojewoda, pozostałych zaś czterech członków wybierają organy samorządowy (rady miejskie, sejmiki powiatowe).

3) Obwodowe Komisje Wyborcze (dla każdego obwodu głosowania), składające się z przewodniczącego, mianowanego przez Okręgową Komisję Wyborczą, oraz 4 członków, z których jednego mianuje władza administracyjna I instancji, pozostałych zaś trzech wybierają odnośne rady gminne.

Ogólny nadzór nad czynnościami wyborczymi sprawuje Generalny Komisarz Wyborczy. Przy Okręgowych Komisjach Wyborczych czynni będą w charakterze nadzorczym mianowani przez Ministra Spraw Wewnętrznych— Komisarze Wyborczy.

Członkami wszelkich komisyj wyborczych mogą być tylko osoby, posiadające czynne prawo wyborcze i umiejące czytać i pisać po polsku. Nie mogą być członkami Komisji kandydaci na posłów.

Listy kandydatów.

Listy kandydatów zgłaszają wyborcy w liczbie najmniej 50 na ręce przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej najpóźniej na 30 dni przed dniem wyborów. Równocześnie winien być w pisemnym również oświadczeniu zgłoszony pełnomomocnik odpowiedniej listy. Nazwiska kandydatów na listach winny być oznaczone kolejnymi numerami w porządku pierwszeństwa do otrzymania mandatu.

Państwowe listy kandydatów powinny być zgłoszone pisemnie na ręce Generalnego Komisarza Wyborczego najpóźniej na 40 dni przed dniem wyborów. Zgłoszenia powinny być podpisane przez najmniej 5 posłów (senatorów) ustępującego Sejmu (Senatu) lub też przez najmniej 1,000 wyborców z dwóch okręgów wyborczych po najmniej 500 z każdego okręgu. Liczba kandydatów na liście państwowej nie może przekraczać — 100.

Przyłączenie list okręgowych do państwowych odbywa się w ten sposób że każdy pełnomocnik okręgowej listy kandydatów może złożyć na ręce przewodniczącego Okr. Kom. Wyb. pisemne oświadczenie, iż listę swoją przyłącza do oznaczonej w oświadczeniu listy państwowej, o ile listy są zgodne w swych tytułach.

Podział Mandatów.

Ustalenie wyników głosowania przeprowadzają w poszczególnych obwodach Obwodowe Komisje Wyborcze, obliczając liczbę głosów, oddanych na poszczególne listy kandydatów.

Szczegółowy protokół obliczenia głosów, przeprowadzonego w Obw. Kom. Wyborczej, zostaje niezwłocznie przesłany do odnośnej Okręgowej Komisji Wyborczej, która najpóźniej na trzeci dzień po głosowaniu zbiera się na posiedzenie celem ustalenia wyników głosowania w okręgu, obliczając liczbę głosów oddanych łącznie we wszystkich obwodach na poszczególne listy kandydatów, poczem przystępuje do podziału mandatów t. zw. systemem d'Hondt'a, którego istotę wyjaśnimy na następującym przykładzie.

Przypuśćmy, że w jakimś sześciomandatowym okręgu zgłoszone były cztery listy kandydatów, oznaczone kolejno numetami: 1, 2, 3, 4. Przypuśćmy dalej, że na listę Nr. 1 padło ogółem w okręgu ważnych głosów— 79,248, na listę № 2 — 54,160, na listę № 3 — 29,100, na listę № 4 — 12,110. Wypisuje się więc kolejno powyższe liczby w szeregu, a następnie dzieli się je przez 1, 2, 3 i t. d., a więc:

dzieli	№ 1	№ 2	№ 3	№ 4
się	79.248	54.160	29.100	12,110
przez	i l o	r a	z y	
1	79.248	54.160	29.100	12.110
2	39.624	27.080	14.550	6.055
3	26.416	18.053	9700	4.057
4	19.812	13.540	7.275	3.027

Następnie wypisuje się sześć (tyle bowiem jest do podziału mandatów) najwyższych ilorazów, a więc: 79.248, 54,160, 39,624, 29,100, 27,080, 26,416. Ilorazy: pierwszy, trzeci i szósty wzięte są z rubryki listy Nr. 1, a więc na tę listę przypadają 3 mandaty, według kolejności zgłoszonych na liście kandydatów. Ilorazy: drugi i piąty wzięte są z rubryki listy Nr. 2. a więc na tę listę przypadają 2 mandaty. Iloraz czwarty wzięty jest z rubryki listy, Nr. 3, a więc na listę przypada jeden mandat. Na listę Nr. 4 nie przypada żaden mandat, a zebrane przez nią głosy w pokaźnej liczbie 12,110 przepadają bezpowrotnie. W myśl niektórych projektów, forytowanych w Sejmie przez stronnictwa drobne, resztki te właśnie miały być dla z całego obszaru Państwa komulowane na listach państwowych, ale ostatnia ta koncepcja podziału mandatów z list państwowych się nie utrzymała.

Natomiast ordynacja wyborcza przewiduje, że podział 72 mandatów z list państwowych, z których korzystać mogą jedynie te grupy lub stronnictwa, które z list okręgowych przeprowadziły posłów przynajmniej w 6 okręgach wyborczych, odbywa się w ten sposób, że sumuje się liczby mandatów, uzyskanych w okręgach przez poszczególne grupy lub stronnictwa i dzieli się w stosunku do nich liczbę 72 mandatów państwowych tymże samym systemem d'Hondt'a. Wyjaśnimy i to na przykładzie.

Przypuśćmy, że przynajmniej w sześciu okręgach wyborczych przeprowadziły posłów następujące stronnictwa (podajemy nazwy fikcyjne): stronnictwo narodowe, które uzyskało ogółem we wszystkich okręgach wyborczych — 140 mandatów, stronnictwo chrześcijańskie — 90 mandatów, stronnictwo ludowe — 60 mandatów, stronnictwo demokratyczne — 42 mandaty, stronnictwo robotnicze — 40 mandatów. Podział 72 mandatów państwowych, przeprowadzamy więc, jak powyżej:

dzieli się	140	90	60	42	40
przez	ilorazy				
1	140	90	60	42	40
2	70	45	30	21	20
3	47	30	20	14	13
4	35	23	15	11	10
5	28	18	12	8	8

i tak dalej dzieli się przez 6, 7, 8, aż będzie ilorazów przeszło 72, bo tyle jest mandatów do podziału. Potem wypisuje się w kolejności 72 najwyższe ilorazy i przydziela się mandaty poszczególnym listom państwowym według kolejności nazwiska w zależności od liczby najwyższych ilorazów, jaka przypadła na rubryki poszczególnych list.

Sprawdzanie ważności wyborów.

O ważności wyborów zaprotestowanych lub przez Sejm zakwestjonowanych rozstrzyga Sąd Najwyższy w komplecie 3-ch sędziów na posiedzeniu jawnem.

W. N.

Do Skępego.

We czwartek rano o g. 5-ej odprawi się w kościele OO. Reformatów Msza św. o uproszenie pogody i szczęśliwej pielgrzymki do Skępego. W czasie Mszy św. przygrywać będzie orkiestra.

Po Mszy św. na dziedzińcu kościoła OO. Reformatów rozdane będą odznaki uczestnikom kompanji i uformowanie pochodu i o godz. 6-ej wyruszy kompania z pieśnią: „Kto się w opiekę“ na ustach przy akompanjamencie orkiestry.

Za pochodem ciągnąć będą podwody. Kto zechce może na nie złożyć swoje rzeczy, pakuneczki — ale z dołączoną karteczką swojego adresu.

Biel będzie miała swój wóz własny. Należący do bieli ubiorą się dopiero około Lipna — z Włocławka wyjdą w ubraniach zwyczajnych ze względu na chłodne poranki. Uczestnicy powinni zabrać ze sobą, albowiem będą one potrzebne każdej chwili, jako dowód wpisania się i opłacenia taksy. Kompanję będzie prowadził i kierował nią O. Gwardjan sam posługując się w niektórych sprawach komitetowymi, którzy będą posiadać specjalne odznaki. We wszystkich sprawach należy się zwracać do O. Gwardjana.

— Ponieważ wśród bieli czy też w zarządzie u fary zaszły nieporozumienia — proszę się zgłosić ci, co tam się zapisali po zwrot wkładki swojej do O. Gwardjana. Kto się nie zgłosi do środy wieczorem — pieniądze te oddane będą na Mszę św. w Skępem.

— Uczestnicy kompanji mogą się wyspowiadać już przed wyjściem z Włocławka, ażeby uniknąć ścisku w Skępem. Spowiadać będziemy w klasztorze we wtorek i środę od g. 6 ej wieczorem — oraz we czwartek jeszcze rano.

— Dalszy program kompanji, ogłaszany będzie uczestnikom po drodze w miarę potrzeby.

— Chcący się zapisać, jeszcze mogą być przyjęci — proszę się zgłaszać do Zakrystji klasztornej.

O Gwardjan.

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 6 września 1922 r.

W dniu dzisiejszym obchodzi Kościół św. pamiątkę następujących Świętych Pańskich: Św. Zacharyasza, Proroka; św. Onesifora, Męczennika; św. Fausta, Kapłana; św. Makaryusza i 10 ich towarzyszy, Męczenników; św. Kottida, Dyakona; św. Eugeniusza i ich towarzyszy; św. Biskupa Letusa, Męczennika; św. Eleuteryusza, Opata.

Wypadki historyczne.

1634 Władysław IV zaślubiony z Cecylją Renatą.
1704 Król szwedzki Karol XII zajmuje Lwów.
1831 Atak Moskwy do Warszawy.

Zebranie. Zarząd Oddz. Włocławskiego Polsk. Czerwonego Krzyża zawiadamia członków swoich, że dnia 14-go września, odbędzie się ogólne zebranie w sali posiedzeń Polskiej Kasy Krajowej o godz. 4-ej po poł. Uprasza się o jaknajliczniejsze przybycie, zebranie ważne będzie bez względu na ilość obecnych.

Ogólne Zebranie Stow. właścicieli nieruchomości odbędzie się w sobotę dnia 9 września 1922 r. o godzinie 5 pp. w sali T-wa Krajoznawczego ul. Kaliska № 1. *Zarząd.*

Z chóru katedralnego. Dowiadujemy się, że Stowarzyszenie chóru katedralnego w Włocławku po dwumiesięcznem urlopie przystępuje z całą gorliwością do opracowania rozpoczętego repertuaru, który ma być wykonany na koncercie jubileuszowym t. j. w 35 lecie istnienia chóru katedralnego.

Osobiste. Były naczelnik urzędu walki z lichwą i spekulacją p. Artur de Georgel został mianowany pomocnikiem referenta województwa Łuckiego.

Zjazd Pedjatrów Polskich. D. 8 i 9 września 1922 r. odbędzie się w Warszawie Pierwszy Zjazd Pedjatrów Polskich. Bliższych szczegółów udziela sekretarz Dr. Fr. Ks. Cieszyński, Warszawa, Szopena 10 m. 21.

Przestroga. W porze obecnej dojrzewania owocu, zdarzają się częste wypadki biegunki, które łatwo przejść mogą w epidemję. Dowiadujemy się o szerzeniu tej choroby na prowincji, a i w mieście naszem zaszło kilka wypadków. Przestrzega się więc przed spożywaniem owocu niedojrzałego w stanie surowym, nieobmytego lub nie obranego z łupiny, bo nic tak nie sprzyja rozwojowi biegunki jak brud. Również unikać należy rzucania na chodniki uliczne resztek owocu, aby zachować bliźnich od nieszczęśliwych wypadków, a nawet kalectwa skutkiem pośliźnięcia.

O plantacje miejskie. Donoszą nam, że coraz częściej można zauważyć w zaniedbanem stanie drzewka uliczne. Ostatnio spostrzeżono na ulicy Żabiej obok domu № 15 drzewko złamane a wiele innych nie przywiązanych do palików. To samo się dzieje na pl. Dąbrowskiego i ul. Kilińskiego.

Roboty przy brukowaniu ulicy Targowej postępują raźno i niewątpliwie zostanie w krótkim czasie oddana do użytku publicznego.

Walka z pijaństwem. W dniu 2—3 września władza policyjna sporządziła kilkanaście protokułów na osoby zatrzymane na ulicach miasta w stanie nietrzeźwym. Winni nieprzyzwoitego zachowania się będą karani sądownie.

Wpisy do ochrony tercjarskiej przy ul. Ogrodowej № 3 rozpoczną się dnia 10 b. m. — w niedzielę po nieszporach w ochronie. Przyjmowane będą dzieci najbiedniejsze, bogatsze jeżeli będzie miejsce ale za opłatą. Dzieciom biednym będzie się dawać obiady darmo, zaś dzieci bogatsze, o ile zechcą, płacić będą oznaczoną taksę, ze względu na wielką drożyznę. *O. Gwardjan klasztoru.*

Kwesta publiczna po ulicach miasta dnia 3 b. m. na rzecz Ochrony przy ul. Ogrodowej № 3, następujący przyniosła rezultat:

puszka № 1 - 5.266 mk., № 2 - 1.518 mk. № 5 — 3.880 mk., № 6 — 9.780 mk., № 8 — 4.125 mk., № 10 — 10.010 mk., № 11 — 5.900 mk., № 12 — 9.989 mk., № 14 — 11.912 mk., № 15 — 10.067 mk., № 19 — 7.740 mk., № 20 — 5.341 mk., № 21 — 13.898 mk., № 22 — 13.156 mk., № 24 — 5.708 mk., № 25 — 7.755 mk., № 17 — 5.346 mk., № 23 — 3.950 mk., № 27 — 7.470 mk., № 28 — 8.273 mk., № 30 — 2.992 mk., № 31a — 6.592 mk., № 31b — 6.623 mk., № 33 — 7.362 mk., № 34 — 7.271 mk., № 35 — 6.281 mk., № 36 — 7.360 mk., № 38 — 4.287 mk., № 39 — 2.675 mk., № 40 — 13.016 mk., razem: 215.243.— mk., stoliki razem 26.659.— mk., razem: 241.902.— mk.

Gorliwym kwestarkom i kwestarzom serdeczne podziękowanie, a pp. łaskawym ofiarodawcom »Bóg zapłać« składa opiekun ochrony *O. Gwardjan.*

Defraudacja. Pomocnik naczelnika więzienia w Płocku p. Przepolewski dopuścił się defraudacji 200,000 mk. Sprawa została skierowana do sądu.

Podziękowanie. Opieka domu Sierot składa najserdeczniejsze podziękowanie Szanownemu panu Praszkiewiczowi z Łęk-Markowych za ofiarę daną dla Domu Sierot w sumie Mk. 20.000.

Wielka i zagadkowa kradzież. Mieszkanka Włocławka p. L. zam. przy ul. Kaliskiej wysłała z Gdańska kosz z rzeczami. Kosz z rzeczami nadszedł po kilku dniach dopiero i jak się później okazało został opróżniony w drodze między Gdańskiem a Włocławkiem. Ciekawą jest rzeczą, że zabrano tylko przedmioty przedstawiające większą wartość.

— Wieśniakowi Buczkowskiemu zam. we wsi Krzyżówki Bałuckie skradziono rozmaite rzeczy wartości 80,000 mk.

Z targu. Na targu wtorkowym d. 5 września płacono za korzec żyta 16,000 mk., korzec pszenicy 30,000 mk., korzec tatarki 20,000 mk., korzec jęczmienia 14500—15000 mk., korzec kartofli 4000—4500 mk., funt masła 1100 mk., mendel jaj 750.

Sprzedaż cukru. Informują nas, że p. J. Gorzeński, mający zastępstwo cukrowni Choceń otrzymywać będzie do nowej kampanji połowę przewidywanej ilości cukru. Zatem chcąc zapobiedz zwyżce cen, cukier będzie sprzedawany detalicznie w sklepie p. J. Gorzeńskiego przy ul. 3 Maja Nr. 37.

KRONIKA POLICYJNA.

Za awanturę. Janeckiego Antoniego, Alfreda Borowskiego, Franciszka Wąsielewskiego i Zenona Dobrzeleckiego pociągnięto do odpowiedzialności karnej za bójkę na ulicy i zakłócenie spokoju publicznego.

Za pijaństwo. Jana Skowrońskiego, Szulca Jana i Stanisława Jozwiaka pociągnięto do odpowiedzialności karnej za ukazanie się na ulicy w stanie nietrzeźwym.

Do odebrania. W Komisarjacie miasta Włocławka znajduje się zabłąkany źrebak, którego może odebrać prawy właściciel.

Przeciwnicy święta. Włocławski Lotman i Golsztein Moric, właściciele zakładów fryzjerskich, zostali pociągnięci do odpowiedzialności karnej za otwarcie i funkcjonowanie zakładów w dzień świąteczny.

Kradzież. Kwiat Ipel, zam. przy ul. Stodólnej № 27, zameldowała, że skradziono jej na targu na pl. Dąbrowskiego, halkę ze straganu.

Aresztowanie młodzieży komunistycznej.

Związek Młodzieży Komunistycznej w Polsce, rekrutujący się niemal wyłącznie z żydów, proklamował na wczoraj wielkie święto manifestacyjne, celem uczczenia 8-letniej rocznicy powstania Komunistycznej Międzynarodówki w Bernie.

Liczne odezwy i broszury wzywały młodzież do wzięcia udziału w obchodzie rewolucyjnym, mającym być »protestem przeciwko zakusom burżuazji na prawa proletarjatu«.

Uroczystość ta miała się odbyć w lokalu kinoteatru »Lux« przy ul. Żelaznej róg ul. Twardej, gdzie miał być wygłoszony odczyt na temat »Historja ruchu młodzieży robotniczej«.

Widocznie niezbyt się jednak czuli bezpieczni, skoro dla zamaskowania rzeczywistej fizjognomji politycznej tego zebrania, podszyli się pod sztandar Polskiej Młodzieży Robotniczej »Siła«, oraz wywiesili szyld »Uniwersytet Ludowy«, który, jak to zupełnie wyraźnie udowodniło dochodzenie w sprawie Gustawa Henryka Lauera, założony został przez komunistów celem szerzenia agitacji wywrotowej w Polsce. Mimo tych ostrożności ze strony komunistów, Wydział Policji Państwowej o mającem się odbyć święcie był poinformowany. Wzwiązku z tem funkcjonarjusze policyjni otrzymali odpowiednie instrukcje. W ostatniej chwili właściciel kina »Lux« odmówił udzielenia swej sali na wygłoszenie odczytu. Wówczas Związek Młodzieży Komunistycznej postanowił urządzić uroczystą akademję w sali Związku żydowskiego Handlowców przy ul. Zielnej 25 o godz. 7 wiecz.

Tymczasem część młodzieży komunistycznej udała się na ul. Wolską pod № 34, gdzie odbywał się wiec przedwyborczy P. P. S. celem rozbicia tego wiecu. Podczas przemówień członków P.P.S. komuniści wznosili okrzyki »Niech żyje komunizm, Lenin i Trocki!« Kilku komunistów, wznoszących okrzyki zostało przez policję aresztowanych.

O godz. 9 wiecz., gdy uroczysta akademja przy ul. Zielnej 25 dobiegała do końca, najniespodzianiej wkroczyli przedstawiciele policji politycznej, obstawiwszy uprzednio wszystkie wyjścia. Zjawienie się policji było tak nieoczekiwane, że uczestnicy zebrania nie mieli nawet czasu zniszczyć kompromitujących dowodów. Ponieważ na urządzanie tego rodzaju akademji nie było odpowiedniego zezwolenia władz i ponieważ nie był to, jak ustaliła policja wiec przedwyborczy, a wśród uczestników było kilka osób poszukiwanych przez policję za działalność komunistyczną, przeto policja zażądała wylegitymowania się poszczególnych członków. Ogółem zatrzymano 108 osób, które odprowadzono do poszczególnych komisarjatów. Po spisaniu protokułów kilkadziesiąt osób zwolniono, a resztę w liczbie 60 osób

przy których znaleziono niezbite dowody uprawiania agitacji wywrotowej w Polsce, oddano do dyspozycji prokuratora. Są to przeważnie uczniowie Szkoły Zgromadzenia Kupców przy ul. Waliców, następnie uczniowie Gimnazjum Związku zawodowego nauczycieli szkół średnich, oraz słuchacze Wolnej Wszechnicy. Wszyscy należą do mniejszości narodowej.

TELEGRAMY.

Przed otwarciem Targów Wschodnich.

LWÓW. Dziś odbędzie się uroczyste otwarcie Targów Wschodnich we Lwowie. W mieście ruch wielki. Do zarządu Targów Wschodnich przyszło bardzo dużo zawiadomień o przybyciu różnych osób z rozmaitych stron.

Z Jugosławji przyjeżdżają dziennikarze w liczbie 12-tu osób. Ukraińska sowiecka republika zawiadomiła o przyjeździe swoich delegatów na dziś.

Konsul polski w Czecho-Słowacji telegraficznie zawiadomił, że na Targi Wschodnie przyjeżdża delegacja z Uzgorodu składająca się z 45 osób ze sfer handlowych i przemysłowych. Przyjeżdża również izba handlowa polsko-węgierska oraz wielu handlowców i fabrykantów. Przysłał do zarządu Targów serdeczne pismo kanclerz Austrji, mówiąc między innemi, że przed Targami Wschodniemi jest wielka przyszłość. Dziś o godz. 9-ej rano przyjeżdżają przedstawiciele dyplomacji od państw całej Europy i Stanów Zjednoczonych. Dyplomatów będzie 28.

W ostatniej chwili rozeszła się pogłoska, że na Targi przyjeżdża dziś prezes ministrów p. Nowak minister Kamieński i minister Jastrzębski.

Potępienie polityki Lloyd George'a

LONDYN, 4.9. (Pat). Havas. „Times" ogłasza list deputowanego unionisty Johnsona Hieksa, potępiający obecne stanowisko L. George'a, jako przychylne dla istotnych wrogów Anglji. Johnson stwierdza, że w czasie swej ostatniej wizyty w Londynie Poincaré musiał mieć wrażenie, iż mimo wszelkie ofiary, poniesione na polu bitwy, Anglja jest znużona i przeciwna utrwalenie stosunków pokojowych z Niemcami nad udzielenie pomocy Francji w kwestji uzyskania słusznie należnych jej odszkodowań. Johson kończy artykuł twierdzeniem, że L. George nie reprezentuje już opinji narodu angielskiego i przewiduje powrót konserwatystów do władzy pod popularnym hasłem zrealizowania zobowiązań, przyjętych w roku 1918.

Sprawa długów sojuszniczych.

PARYŻ. Pisma donoszą, że na terenie Ligi Narodów rozpoczęły się francuzko - angielskie rokowania w sprawie długów międzysojuszniczych. W rokowaniach, których okres wstępny zakończył się już pomyślnie, brali udział Bourgeois ze strony Francji i Balfour ze strony Anglji. Omawiano wszystkie sprawy, jakie mogłyby się znaleźć na porządku dziennym ewentualnej konferencji dla uregulowania długów międzysojuszniczych.

Krwawe demonstracje w Berlinie.

BERLIN. Wczoraj odbyły się tu demonstracje młodzieży komunistycznej przeciw lichwie mieszkaniowej i żywnościowej. Podczas przemarszu jednej z takich grup doszło koło dworca Witzleben do starcia między komunistami, a pewnym rzemieślnikiem, który prowokował komunistów różnemi wyzwiskami. Demonstranci rzucili się nań i pobili go dotkliwie. Następnie doszło do poważniejszego starcia, podczas którego policja, zmuszona do energicznego wystąpienia przeciw demonstrantom, użyła broni. W ciągu walk jeden komunista został zabity, a kilku rannych.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z CAŁEGO ŚWIATA.

× Do portu Szczecińskiego przybyły dwa rosyjskie krążowniki: „Admirał Makarow" i „Bojan", zakupione przez niemiecko - rosyjskie towarzystwo.

× Robotnicy portowi w Havrze postanowili podjąć pracę w dniu 2-im września.

× Rozpoczęły się aresztowania wśród młodzieży akademickiej w Moskwie, Petersburgu i innych miastach uniwersyteckich. Dotąd aresztowano kilkuset studentów.

× W Genewie odbył się zjazd komunistów szwajcarskich. Uczestnicy zjazdu wydali odezwę, w której solidaryzują się z komunistami moskiewskiemi, oraz wyrokiem wydanym za eserów.

× Międzynarodowa federacja sportowa kobiet domaga się dopuszczenia kobiet do igrzysk ilimpijskich.

× W Michagan (St. Zjednoczone) aresztowano 17 komunistów, pod zarzutem prowadzenia propagandy komunistycznej w armji i marynarce.

× W St. Amand wzniesiono pomnik na cześć wielkiego poety belgijskiego Emila Vechaerren.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A. sądu okręgowego we Włocławku, w dniu 2 września 1922 r. przy firmie „H. Mühsam" wpisano jak następuje: Firma przestała istnieć, a przedsiębiorstwo przeszło na własność spółki akcyjnej pod firmą: „Dom Rolniczy, Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza H. Mühsam, Spółka Akcyjna.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A. sądu okręgowego we Włocławku, w dniu 2 września 1922 r. przy firmie „Chana Geist", wpisano jak następuje: Firma przestała istnieć.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A. sądu okręgowego we Włocławku, w dniu 2 września 1922 r. przy firmie „Biuro Komisowo-Handlowe „Siła" Jan Nowakowski i S-ka" wpisano jak następuje:

Firma przestała istnieć z dniem 10-go grudnia 1921 roku.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego, Działu A. sądu okręgowego we Włocławku, w dniu 30 sierpnia 1922 r., przy firmie „J. Dębołeski i S-ka" pod Nr. 825, wpisano jak następuje:

Firma przestała istnieć dnia 1 stycznia 1921 roku.

Obwieszczenie.

Do Rejestru Handlowego działu B. Sądu Okręgowego we Włocławku przy firmie: **„Purman, Łęczycki i S-ka"** spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, wciągnięto jak następuje: firma brzmieć będzie: „Labor," spółka z ograniczoną odpowiedzialnością." Samuel Purman wystąpił ze spółki i część swoich udziałów sprzedał pozostałym spólnikom. Obecnie kapitał zakładowy wynosi 2.000.000 mk. podzielony na 200 udziałów, został całkowicie wpłacony. Spólnicy posiadają po pięćdziesiąt udziałów każdy.

Ogłoszenie.

W piątek d. 8 września o godz. 4 po poł. w lokalu przy Stow., Ceglana 1, odbędzie się

Ogólne Zebranie członków stow. spoż. „Samoobrona"

w drugim terminie. Porządek dzienny: Sprawozdanie Zarządu, Sprawa połączenia, Wolne wnioski.

Zebranie będzie prawomocne bez względu na ilość członków.

ZARZĄD.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu wydaną przez P. K. U. Włocławek, na na imię Józef Habel.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Baczność. Wszelkie metale popękane, części maszynowe, walki połamane przyjmuje do sfawania (szwajsowania) autogenem. Włocławek, Bulwarna 8. D. Lernaciński.

Chłopca do praktyki przyjmie sfawalnia metali Bulwarna 8.

Korespondent z doskonałym francuskim, niemieckim, (rutynowany buchalter) ma wolne godziny, ew. zmieni posadę. Łaskawe oferty pod „Correspondance francaise" do biura ogłoszeń Makowskiego.

Krawcowa przyjmuje roboty w zakres krawiectwa i bieliźniarstwa wchodzące. Roboty wykonywa szybko i dokładnie. Wolność 21. Mirkiewiczowa.

Lekcje francuskiego dla starszych. Orla 3 pokój 11.

Osoba w średnim wieku, repatrjanka, znająca języki francuski, niemiecki, ze znajomością gospodarstwa i poważnemi referencjami poszukuje posady najchętniej przy gospodarstwie domowem. Wiadomość w administracji.

Przyjmę uczennice na stancję, opieka troskliwa. Ulica Długa 6. Krywultowa.

Pierwszorzędny krawiec męski ma na składzie materjały najlepszych gatunków. T. Tomczak Cyganka 16.

Skradziono książkę odroczenia Wacława Rybarskiego, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

Zgubiono wojskową kartę bezterminowego urlopu, wydaną przez P. K. U. w Łęczycy na imię Chaima Pika. Łaskawy znalazca odda do policji miejscowej.

ROZKŁAD JAZDY KOLEJĄ

OBOWIĄZUJĄCY OD DNIA 1-go CZERWCA.

Z WŁOCŁAWKA ODCHODZĄ:

do Gdańska:

osobowy warszawski o godz. 12.16
kurjer bukareszteński „ „ 14.03
kurjer warszawski „ „ 2.47

do Poznania:

kurjer warszawski . . o godz. 3.25
osobowy „ . . „ „ 5.19

do Bydgoszczy:

osobowy warszawski o godz. 22.19

do Ciechocinka:

osobowy . . . . . o godz. 13.00

do Warszawy:

osobowy poznański . . o godz. 1.54
kurjer gdański . . . „ „ 3.54
kurjer poznański . . . „ „ 4.28
osobowy bydgoski . . . „ „ 7.41
osobowy gdański . . . „ „ 16.27
osobowy ciechociński „ „ 17.44

do Warszawy, Lwowa i Bukaresztu:

kurjer gdański . . . o godz. 14.05.